

УДК 551.4

**МОРФОСТРУКТУРИ ТРЕТЬОГО І ЧЕТВЕРТОГО ПОРЯДКІВ
СКИБОВИХ КАРПАТ****Я. Кравчук, М. Іваник***Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000, Україна*

Виконано детальний морфоструктурний аналіз Скибових Карпат з виділенням локальних морфоструктур. Враховано поздовжньо-зональне та поперечно-блокове розміщення структурно-геоморфологічних елементів.

Ключові слова: морфоструктура, структурно-геоморфологічний аналіз, поздовжні і поперечні морфоструктури.

Структурно-геоморфологічний аналіз Скибових (Зовнішніх) Карпат на рівні морфоструктур другого порядку виконаний 2004 р.* (Кравчук, Іваник) з дотриманням загальноновизнаних положень про те, що геоморфологічна структура (морфоструктура) – це комплекс форм рельєфу і геологічної структури, які історично пов'язані в єдине ціле спільністю розвитку.

Найчіткіше у рельєфі Скибових Карпат виявлені морфоструктури другого порядку, пов'язані з верхнім структурним крейдово-палеогеновим флішовим ярусом. Ці морфоструктури представлені гірськими хребтами і ланцюгами, що сформувалися на окремих скибах або покривах. Виділено такі морфоструктури другого порядку: Берегова, Орівська, Сколівська, Парашки, Зелем'янки, Рожанки, Покутсько-Буковинська.

Крім поздовжньо-зонального розміщення головних структурно-геоморфологічних елементів північно-західного–південно-східного простягання, у Скибових (Зовнішніх) Карпатах чітко виділені три поперечно-блокові масиви: Бескиди, Горгани і Покутсько-Буковинські Карпати. Вважаємо їх також морфоструктурами другого порядку, що узгоджуються з елементами поперечного тектонічного поділу фундаменту, який пізніше був успадкований елементами сучасного рельєфу.

У разі виділення морфоструктур третього, четвертого і п'ятого порядків брали до уваги елементи рельєфу і геологічної структури нижчого порядку (луски), які відображені у рельєфі є морфоструктурами третього або четвертого порядку. Так само чітко виділені структурно-геоморфологічні елементи у поперечному плані. У цьому випадку межі поміж морфоструктурами третього і четвертого порядку – це переважно річкові долини, які, головню, *лінеаментами* (лінійні елементи рельєфу і структури). Через це морфоструктурами третього, четвертого і п'ятого порядків у Скибових Карпа-

---

© Кравчук Я., Іваник М., 2006

*Кравчук Я., Іваник М. Морфоструктурний аналіз Зовнішніх (Скибових) Карпат // Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій. Львів: Зб. наук. праць. – ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – С. 91–106.

тах є переважно частини гірських ланцюгів, хребтів або масивів поздовжнього простягання, які відокремлені одна від одної річковими долинами (див. рисунок).

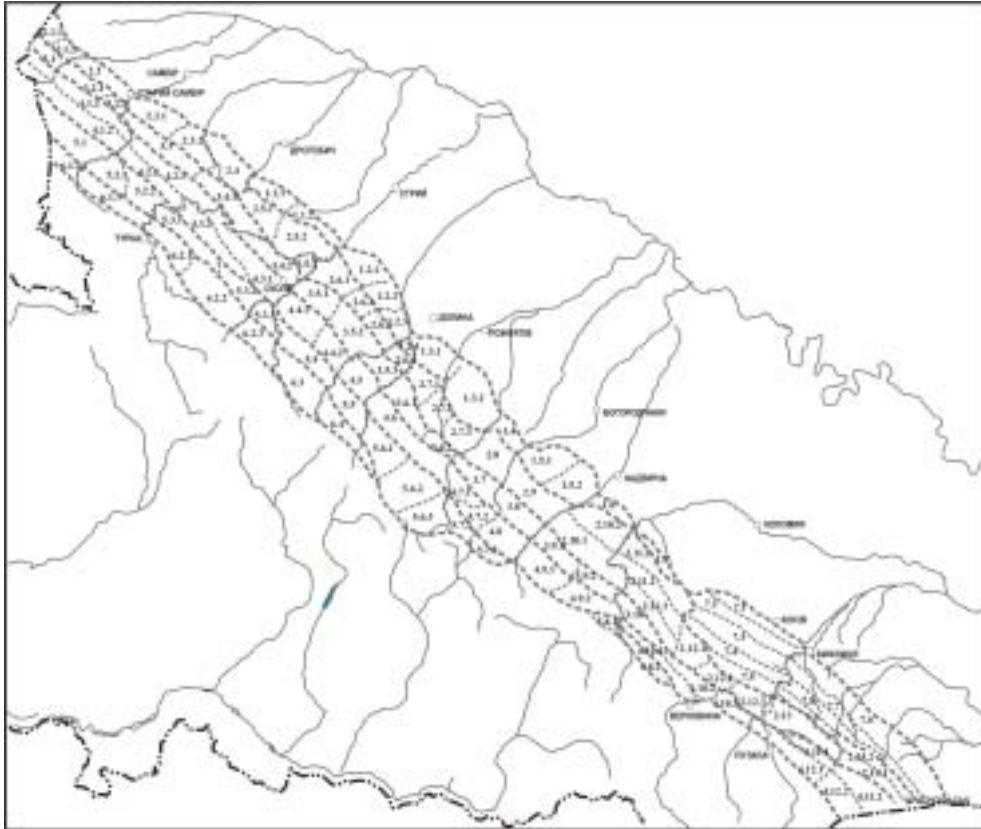

Схема морфоструктур Скибових Карпат.

Отже, з урахуванням згаданих вище підходів, у морфоструктурах другого порядку Береговій, Орівській, Сколівській, Парашки, Зелем'янки, Рожанки і Покутсько-Буковинській виділено такі морфоструктури третього і четвертого порядків (рисунок).

1. Берегова морфоструктура другого порядку

1.1. Мражнище-Стиновська

1.1.1. Мражницька; 1.1.2. Стиновська

1.2. Суکیلсько-Лужанська

1.2.1. Танявська; 1.2.2. Витвицька; 1.2.3. Новоселицька;

1.2.4. Вигодська

1.3. Вигодсько-Перегінська

1.3.1. Грабівська; 1.3.2. Дубівська

1.4. Туравська

1.5. Манявсько-Битківська

- 1.5.1. *Манявська*
- 1.5.2. *Битківська*
- 1.6. Білозорино-Делятинська
- 1.7. Ославська
- 2. Орівська морфоструктура другого порядку**
  - 2.1. Кропивницько-Тернавська
    - 2.1.1. *Кропивницька*; 2.1.2. *Тернавська*
  - 2.2. Старосольська
  - 2.3. Старосамбірсько-Сторонська
    - 2.3.1. *Старосамбірська*; 2.3.2. *Сторонська*
  - 2.4. Підбузька
  - 2.5. Східнице-Ямельницька
    - 2.5.1. *Східницька*; 2.5.2. *Ямельницька*; 2.5.3. *Синьовидненська*
  - 2.6. Труханів-Мизунська
    - 2.6.1. *Бубнищенська*; 2.6.2. *Слобода-Болехівська*;
    - 2.6.3. *Розтоцька*;
    - 2.6.4. *Новомизунська*
  - 2.7. Нягрин-Сихлеська
    - 2.7.1. *Підліська*; 2.7.2. *Суходільська*; 2.7.3. *Липовецька*
  - 2.8. Гриньківська
  - 2.9. Чортківська
  - 2.10. Пасічнянсько-Яремчанська
    - 2.10.1. *Пасічнянсько-Синечкінська*; 2.10.2. *Вавторової*
  - 2.11. Запрудська
    - 2.11.1. *Яворової-Рокити*; 2.11.2. *Маковиці-Чемеговської*;
    - 2.11.3. *Хеги-Шекелювки*
  - 2.12. Космацько-Білоберіzkівська
    - 2.12.1. *Космацька*; 2.12.2. *Снідавська*; 2.12.3. *Білоберіzkівська*
  - 2.13. Бочкова-Травена
    - 2.14.1. *Томнатик*; 2.14.2. *Букова*
- 3. Сколівська морфоструктура другого порядку**
  - 3.1. Міговська
  - 3.2. Старявсько-Тершівська
    - 3.2.1. *Велико-Сушицька*
    - 3.2.2. *Белицька*
  - 3.3. Виділка
    - 3.4.1. *Кропивницька*; 3.4.2. *Крушельницька*
    - 3.5.1. *Ключівська*; 3.5.2. *Яворинки*; 3.5.3. *Щавної*
    - 3.6.1. *Круглого Верху*; 3.6.2. *За Тодором*
  - 3.7. Верх Пасічний-Полецька
  - 3.8. Станімир
    - 3.9.1. *Козі-Товстої*; 3.9.2. *Явірника*
  - 3.10. Чорного Погара
- 4. Морфоструктура Парашки другого порядку**
  - 4.1.1. *Кобили*; 4.1.2. *Магури*
  - 4.2. Топільницька
    - 4.2.1. *Маловенки*; 4.2.2. *Ділоцька*

- 4.3. Парашкінська
  - 4.3.1. *Парашки–Великого Верх–Щавини;*
  - 4.3.2. *Кривого Верху–Видноги–Буківської*
- 4.4. Зелем'янки–Чорної Охли
  - 4.4.1. *Зелем'янки;* 4.4.2. *Чорної Охли–Буковинця*
- 4.5. Хом
- 4.6. Аршиці
- 4.7. Сивулянська
  - 4.7.1. *Матахова–Високо–Ігровця;* 4.7.2. *Лопушної–Сивулі–Менчула*
- 4.8. Короткана–Максимця
- 4.9. Довбушанська
  - 4.9.1. *Довбушанки–Поленської;* 4.9.2. *Синяка–Хом'яка*
- 4.10. Горді–Ротило
  - 4.10.1. *Кобили–Випчинки;* 4.10.2. *Горді–Ротило–Білої Кобили;*
  - 4.10.3. *Варатин*
- 4.11. Чіохельки–Чимірної
  - 4.11.1. *Чіохельки;* 4.11.2. *Чимірної*
- 4.12. Ракової–Осередку–Шурдина
  - 4.12.1. *Ракової–Осередку;* 4.12.2. *Шурдина–Лунгула*
- 5. Морфоструктура Зелем'янки другого порядку**
  - 5.1. Верх–Оровська
  - 5.2. Ясениці–Матина–Прислипа
    - 5.2.1. *Ясеницька;* 5.2.2. *Матина–Прислипа*
  - 5.3. Звібунки–Кічери–Перекопа–Кремінної
    - 5.3.1. *Звібунки–Кічери;* 5.3.2. *Перекопа;* 5.3.3. *Кремінної*
  - 5.4. Магурська
  - 5.5. Довжка
  - 5.6. Свіче–Лімницька Зелем'янська
    - 5.6.1. *Яйка–Ілемського;* 5.6.2. *Грофи–Попаді;* 5.6.3. *Дар'їва–Петроса*
  - 5.7. Кінець Горгану–Таупширка
    - 5.7.1. *Кінець Горгану;* 5.7.2. *Таупширка*
    - 5.8.1. *Магура;* 5.8.2. *Ворохтинська*
- 6. Морфоструктура Рожанки другого порядку**
  - 6.2. Магури Лімнянської–Розлуча
    - 6.2.1. *Магуро–Лімнянська;* 6.1.2. *Розлучка*
    - 6.2.2. *Росохачки–Мінчола Радицького;* 6.2.2. *Щебели–Високого Верху;* 6.2.3. *Обнови–Скубениці*
  - 6.3. Нижньорожанська
  - 6.4. Розтоки–Менчула
- 7. Покутсько-Буковинська морфоструктура**
  - 7.2. Лебедина–Кам'янистого
  - 7.3. Карматури–Хоменського
  - 7.4. Брусного–Сокільського–Рожена
  - 7.5. Плоского–Глинистого
  - 7.6. Максимця

- 7.7. Виженська
- 7.8. Баньківа–Галечок Малих
- 7.9. Магури–Перехрестка –Галечок Великих
- 7.10. Кінашки

THIRD AND FOURTH DEGREE MORPHOSTRUCTURE OF THE SKYB CARPATHIANS

Ja. Kravchuk, M. Ivanyk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Doroshenko Str., 41, UA – 79000, Lviv, Ukraine*

A detailed morphostrukturnal analysis has been carried out for the Skyb Carpathians with the local morphostructures being pointed out. Both longitudinal zonal position and transversal block position of structural and morphological elements have been taken into consideration.

Key words: morphostrukture, structural and geomorphologikal analysis, longitudinal and transversal morphostrukture.

Стаття надійшла до редколегії 12.09.2005
Прийнята до друку 30.09.2005